

**BOSNA I HERCEGOVINA**  
*Konkurencijsko vijeće*



**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА**  
*Конкуренијски савјет*

**ОДЛУКА  
О ДЕФИНИСАЊУ КАТЕГОРИЈА ДОМИНАНТНОГ  
ПОЛОЖАЈА**

**Сарајево, фебруар 2006. године**

На основу члана 25. став (1) тачка а) и члана 9. Закона о конкуренцији («Службени гласник БиХ», број 48/05), Конкуренцијски савјет на 23. (двадесеттрећој) сједници одржаној дана 14. фебруара 2006. године, је донио

## **ОДЛУКУ О ДЕФИНИСАЊУ КАТЕГОРИЈА ДОМИНАНТНОГ ПОЛОЖАЈА**

### **I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**

#### **Члан 1. (Предмет Одлуке)**

Овом Одлуком се дефинишу категорије, услови и начини утврђивања доминантног положаја привредног субјекта и критерији злоупотребе доминантног положаја, у смислу чл. 9. и 10. Закона о конкуренцији, на релевантном тржишту производа или услуга Босне и Херцеговине.

#### **Члан 2. (Доминантни положај привредног субјекта)**

- (1) Привредни субјекат на релевантном тржишту производа или услуга има доминантни положај, када се због своје тржишне снаге може понашати и дјеловати у значајној мјери независно о стварним или могућим конкурентима, купцима, потрошачима или добављачима, и на тај начин ограничава или спрјечава ефикасну конкуренцију.
- (2) Привредни субјекат на релевантном тржишту производа или услуга има доминантни положај када нема конкуренцију или ако постојећа конкуренција није значајна.

### **II. УТВРЂИВАЊЕ ТРЖИШНЕ СНАГЕ И ДОМИНАНТНОГ ПОЛОЖАЈА**

#### **Члан 3. (Утврђивање тржишне снаге)**

- (1) Привредни субјекат на релевантном тржишту производа и услуга нема доминантни положај ако нема значајну тржишну снагу.
- (2) Привредни субјекат има значајну тржишну снагу на релевантном тржишту у односу на стварне или потенцијалне конкуренте, а нарочито с обзиром на следеће критерије:
  - а) тржишно учешће (обим продаје и куповине на релевантном тржишту производа или услуга; финансијска снага или производни капацитети);
  - б) структуре релевантног тржишта и економски однос са конкурентима;
  - ц) способност задржавања цијена изнад нивоа конкурентности (ограничава производњу и квалитет)
  - д) приступ изворима набавке (сировинама) или каналима дистрибуције;
  - е) нивои вертикалне интеграције релевантног тржишта;
  - ф) економски регулатори, инвестицијске баријере уласка /изласка потенцијалних привредних субјеката на релевантно тржиште;
  - г) технолошке предности, патенти, интелектуална и индустријска власничка права и слична права.

**Члан 4.**  
**(Злоупотреба доминантног положаја)**

- (1) Доминантни положај који има привредни субјекат на релевантном тржишту у правилу, није забрањен.
- (2) Забрањена је злоупотреба доминантног положаја на релевантном тржишту кроз дјеловање привредних субјеката које има за циљ и посљедицу искључивање конкурената са тржишта или «затварање» тржишта потенцијалним конкурентима односно ограничавање или нарушавање ефикасне тржишне конкуренције.
- (3) Злоупотреба доминантног положаја на релевантном тржишту, у смислу ст. (1) и (2) овог члана искључиво постоји у оним случајевима у којима је привредни субјекат подузео одговарајуће дјеловање на властиту иницијативу.
- (4) Два и више привредних субјеката могу бити у доминантном положају (групни доминантни положај) на релевантном тржишту (нпр. структуралне везе, заједничка политика).

**III. УТВРЂИВАЊЕ ДОМИНАНТНОГ ПОЛОЖАЈА И ТРЖИШНОГ УЧЕШЋА**

**Члан 5.**  
**(Начин утврђивања доминантног положаја)**

- (1) Доминантни положај привредног субјекта у зависности од датог случаја може се утврдити на цијелом тржишту Босне и Херцеговине или на њеном значајнијем дијелу.
- (2) Начин утврђивања доминантног положаја из става (1) овог члана, поред осталог, укључује:
  - a) утврђивање релевантног тржишта (и услова понуде и потражње производа или услуге, као и замјењивог производа на том тржишту);
  - b) однос тржишних учешћа привредних субјеката присутних на релевантном тржишту (узимајући у обзир промјене у одређеном временском периоду).

**Члан 6.**  
**(Тржишно учешће привредног субјекта)**

- (1) Предпоставља се да привредни субјекат може имати доминантни положај на релевантном тржишту производа или услуга ако има тржишно учешће веће од 40%.
- (2) Привредни субјекат може имати доминантни положај и ако има тржишно учешће мање него 40% под условом да други показатељи (нпр. слаба позиција и тржишно учешће присутне конкуренције, постојање озбиљних баријера уласка нових привредних субјеката на то релевантно тржиште) потврђују доминантни положај.

**Члан 7.**  
**(Тржишно учешће два и више привредних субјеката)**

Претпоставља се да 2 (два) или више привредних субјеката могу имати доминантни положај на релевантном тржишту производа или услуга ако имају заједничко тржишно учешће веће од 60%.

**Члан 8.**  
**(Тржишно учешће четири и више привредних субјеката)**

Претпоставља се да 4 (четири) и више привредних субјеката могу имати доминантни положај на релевантном тржишту производа или услуга ако имају заједничко тржишно учешће веће од 80%.

**IV. КРИТЕРИЈИ ЗЛОУПОТРЕБЕ ДОМИНАНТНОГ ПОЛОЖАЈА**

**Члан 9.**  
**(Облици злоупотребе доминантног положаја)**

Злоупотреба доминантног положаја од једног или више привредних субјеката (заједнички доминантни положај), поред критерија наведених у члану 10. Закона о конкуренцији, могу се сматрати и слjedeћи:

- а) дискриминација у висини цијена (различите цијене) одређеног производа или услуге на различитим релевантним географским тржиштима;
- б) стална понуда и продаја купцима производа или услуга по нелојалним (ниским) цијенама што има за посљедицу одвраћања купца од куповине сличних производа или услуга од конкурентних добављача (тзв. «лојални» попусти-циљани продајни попусти или тајни попусти);
- ц) одређивање цијене производа или услуге испод трошкова производње са циљем елиминисања конкуренције;
- д) неоправдано отказивање или смањење производње или продаје производа или услуге које има негативне посљедице за потрошаче;
- е) производна и тржишна ограничења као резултат ексклузивних споразума (посебни рабати, попусти, финансијске користи);
- ф) условљавања купца да уз тражени производ или услугу купује и додатни производ или услугу;
- г) могућност привредног субјекта да одређује услове на релевантном тржишту с обзиром на његову понуду или потражњу што омогућује неоправдано повећавање профита;
- х) одбијање приступа другим привредним субјектима, уз разумну финансијску наканду, постројењима, опреми, преносној мрежи или другој инфраструктурној опреми, која је у власништву или се користи од привредног субјекта у доминантном положају, ако други привредни субјекти нису у могућности из правних и других разлога да дјелују на истом тржишту на којем дјелује привредни субјекат који има доминантни положај без могућности да заједнички користе такву опрему односно капацитете, и ако привредни субјекат који има доминантни положај не докаже да је такво заједничко кориштење неизводиво из оперативних, техничких или других разлога или да се од њих не може тражити такво кориштење.

**V. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

**Члан 10.**  
**(Примјена европских прописа и праксе)**

Конкуренцијски савјет у сврху одређивања доминантног положаја за дате случајеве може се користити прописима, судском праксом Европског суда и одлукама Европске комисије.

**Члан 11.  
(Објављивање)**

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у »Службеном гласнику БиХ«, а објавиће се и службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

**К.С., број: 01-01-26-102-I/06**

**21. фебруара 2006. године**

**Сарајево**

**Предсједница**

**Конкуренијског савјета**

**Сена Хагибовић**